

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Кафедра логопедії

**Інструктивно-методичні матеріали
до практичних занять**

з дисципліни: *Психолого-педагогічний супровід осіб з особливими потребами*

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія) другий (магістерський)

рівень

Мова навчання: українська

Розроблені:
к. п. н., професор
Кравченко А.І.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ООП

Практичне заняття № 1

Тема 1.1. Науково-теоретичні аспекти психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП.

Мета. Висвітлити передумови виникнення психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП, його сутність та завдання.

Література:

1. Кобильченко В. В. Теоретико-методичні засади психологічного супроводу підлітків з глибокими порушеннями зору : дис. докт. психол. наук. Київ, 2010.

2. Кобильченко В. В. Теоретичні основи психолого-педагогічного супроводу молодших школярів з порушеннями зору: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 367 с.

3. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.

4. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

5. Попелюшко Р. П. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами в інклюзивному навчанні // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», №1(9)/2014. С. 109 – 113.

6. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.

7. Психолого-педагогическое консультирование и сопровождение развития ребенка: пособие для учителя-дефектолога / под ред. Л. М. Шипицыной. Москва: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2003. 528 с.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Мета та завдання психолого-педагогічного супроводу (ППС) дітей з ООП.

2. Основні поняття проблеми супроводу особистості.

3. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами в освітньому середовищі.

4.Професійна діяльність спеціального педагога та асистента вчителя в інклюзивному освітньому просторі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.
2. Законспектувати питання: «Особистісний потенціал учня, що до нього входить».
3. Проаналізувати науковий доробок академіка В. М. Синьова та зазначити його погляди на супровід дітей з ООП.

4. У словник виписати визначення основних термінів.

Практичне заняття № 2

Тема 1.2. Методологічні та правові засади психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП в Україні. МКФ-ДП.

Мета. Розкрити методологічні основи організації ППС дітей з ООП та його нормативно-правові засади. Проаналізувати Міжнародну класифікацію функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ – ДП) в освіті та засвоїти її значення для визначення особливих освітніх потреб дитини.

Література:

1. Кобильченко В. В. Теоретичні основи психолого-педагогічного супроводу молодших школярів з порушеннями зору: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 367 с.
2. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я: Діти та підлітки: МКФ-ДП [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://moz.gov.ua/uploads/2/11374-9898_dn_20181221_2449.pdf
3. Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545 URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
4. Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
5. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
6. [Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами](http://zakon.rada.gov.ua) від 21 липня 2021 р. № 765 <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 12.02.2022).

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Методологічні основи організації ППС дітей з ООП.
2. Нормативно-правові основи організації ППС дітей з ООП.
3. Використання Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ – ДП) в освіті для визначення особливих освітніх потреб дитини.

1. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП).

2. Значення МКФ-ДП для укладання ІПР дитини з ООП.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.
2. Написати есе на тему: «Чому у вихованні дитини з порушеним розвитком, не можна сподіватись на результати його спонтанного перебігу?»
3. Проаналізувати наукову спадщину українського дефектолога І. Г. Єременка щодо умов навчання особливих дітей.
4. У словник виписати визначення основних термінів.

Практичне заняття № 3

Тема 1.3. Статус та принципи діяльності ІРЦ.

Мета. Засвоїти функції, завдання, принципи діяльності ІРЦ, його кадрове забезпечення, документацію, оснащення кабінетів. Розкрити сутність психологічної діагностики, як важливого компонента ППС осіб з ООП та правила проведення комплексної оцінки особливої дитини фахівцями ІРЦ.

Література:

1. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту. Під заг. ред. Софій Н. З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.
2. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру: метод. посіб. / авт. кол. за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ: УНМЦ практичної

психології і соціальної роботи, 2019. 228 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718625/1/IRC_razvorot.pdf

3. Кобильченко В. В. Теоретико-методичні засади психологічного супроводу підлітків з глибокими порушеннями зору : дис. ... докт. психол. наук. Київ, 2010.

4. Лубовский В. И., Коробейников И. А., Валявко С. М. Новая концепция психологической диагностики нарушений развития. *Психологическая наука и образование*. 2016. Т. 21. № 4. С. 50–60. URL: https://psyjournals.ru/files/84755/pno_2016_n4_lubovskiy.pdf

5. Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545 URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).

6. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).

7. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Функції, завдання та принципи діяльності ІРЦ.
2. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ.
3. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки, етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ.
4. Психологічна діагностика – важливий компонент ППС осіб з ООП.
5. Проведення комплексної оцінки дитини з ООП фахівцями ІРЦ.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.
2. Законспектувати питання: «Знання та навички нормотивової дитини 3-х років, 4-х років, 5-ти років, 6-ти років».
3. Виписати в словник основні терміни розглянутої теми.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ДІТЕЙ З ООП У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Практичне заняття № 4

Тема 2.1. Психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей дошкільного віку з ООП.

Мета. Розкрити сутність процесу психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей дошкільного віку з ООП та засвоїти алгоритм проведення такої оцінки розвитку цих дітей.

Література:

1. Колупасва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
2. Костенко Т. М. Базові аспекти психологічного супроводу дошкільників з порушеннями зору в умовах інклюзивного середовища. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : наук.-метод. зб.* Вип. 12. Київ, 2010. С. 153–163.

3. Лубовский В. И., Коробейников И. А., Валявко С. М. Новая концепция психологической диагностики нарушений развития. *Психологическая наука и образование*. 2016. Т. 21. № 4. С. 50–60. URL: https://psyjournals.ru/files/84755/pno_2016_n4_lubovskiy.pdf

4. Мамайчук И. И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. СПб.: Речь, 2006. 224 с.

5. Омельченко І. М. Комуникативна діяльність дошкільників із затримкою психічного розвитку: теорія і феноменологія: монографія; Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка НАПН України. Полтава: ТОВ „Фірма „Техсервіс“, 2018. 498 с.

6. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).

7. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.

8. Психолого-педагогическое консультирование и сопровождение развития ребенка: пособие для учителя-дефектолога / под ред. Л. М. Шипицыной. Москва: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2003. 528 с.

9. Психолого-педагогічний супровід сім'ї у роботі психолого-медико-педагогічної консультації: електронний ресурс / авт. кол.: С. І. Васильковська, Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко та ін.; за ред. А. Г. Обухівської. Київ: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 66 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/705351/1/Супровід_сімі.pdf

10. Раннее вмешательство: междисциплинарная помощь детям раннего возраста с нарушениями развития и их семьям: пособие для специалистов / под ред. А. М. Кравцовой, А. В. Кукурузы. Харьков: ООО «Планета-принт», 2013. 208 с.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Організація проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП педагогом.

2. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг різним категоріям дітей з ООП.

3. Укладання висновку психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП.

4. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичного розвитку дитини з ООП.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.

2. Написати есе на тему: «Напрями за якими проводять комплексне психолого-педагогічне оцінювання розвитку дитини, мета кожного напрямку, які фахівці відповідають за кожний напрям».

3. Виписати в словник основні терміни розглянутої теми.

Практичне заняття № 5

Тема 2.2. Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП.

Мета. Засвоїти знання з моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП.

Література:

1. Колупасва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
2. Корпанець Н.М. Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП. К., 2018. 56 с.
3. Костенко Т. М. Базові аспекти психологічного супроводу дошкільників з порушеннями зору в умовах інклюзивного середовища. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : наук.-метод. зб.* Вип. 12. Київ, 2010. С. 153–163.
4. Лубовский В. И., Коробейников И. А., Валявко С. М. Новая концепция психологической диагностики нарушений развития. *Психологическая наука и образование.* 2016. Т. 21. № 4. С. 50–60. URL: https://psyjournals.ru/files/84755/pno_2016_n4_lubovskiy.pdf
5. Мамайчук И. И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. СПб.: Речь, 2006. 224 с.
6. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
7. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.
8. Психолого-педагогічний супровід сім'ї у роботі психолого-медико-педагогічної консультації: електронний ресурс / авт. кол.: С. І. Васильковська, Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко та ін.; за ред. А. Г. Обухівської. Київ: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 66 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/705351/1/Супровід_сімі.pdf
9. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 66 с.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура.
2. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР.
3. Адаптація освітніх програм та організація розвиткового середовища.
4. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР.
5. Індивідуальна навчальна програма.
6. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.
2. Обґрунтувати участь батьків у складанні та реалізації ІПР.
3. Виписати в словник основні терміни розглянутої теми.

Практичне заняття № 6

Тема 2.3. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП у закладах дошкільної освіти.

Мета. Розкрити сутність психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП у закладах дошкільної освіти та засвоїти знання щодо особливостей даного процесу із різними нозологічними групами особливих дошкільників.

Література:

1. Костенко Т. М. Базові аспекти психологічного супроводу дошкільників з порушеннями зору в умовах інклюзивного середовища. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : наук.-метод. зб.* Вип. 12. Київ, 2010. С. 153–163.

2. Лубовский В. И., Коробейников И. А., Валявко С. М. Новая концепция психологической диагностики нарушений развития. *Психологическая наука и образование*. 2016. Т. 21. № 4. С. 50–60. URL: https://psyjournals.ru/files/84755/pno_2016_n4_lubovskiy.pdf

3. Мамайчук И. И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. СПб.: Речь, 2006. 224 с.

4. Матвеева М. П., Миронова С. П. Коррекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. 164 с.

5. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

6. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).

7. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.

8. Психолого-педагогическое консультирование и сопровождение развития ребенка: пособие для учителя-дефектолога / под ред. Л. М. Шипицыной. Москва: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2003. 528 с.

9. Психолого-педагогічний супровід сім'ї у роботі психолого-медико-педагогічної консультації: електронний ресурс / авт. кол.: С. І. Васильковська, Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко та ін.; за ред. А. Г. Обухівської. Київ: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 66 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/705351/1/Супровід_сімї.pdf

10. Раннее вмешательство: междисциплинарная помощь детям раннего возраста с нарушениями развития и их семьям: пособие для специалистов / под ред. А. М. Кравцовой, А. В. Кукурузы. Харьков: ООО «Планета-принт», 2013. 208 с.

11. Синева Є. П. Тифлопсихологія: підручник. Київ: Знання, 2008. 365 с.

12. Скрипник Т. В. Стандарти психолого-педагогічної допомоги дітям з розладами аутичного спектра: навч.-метод. посіб. Київ : «Гнозіс», 2013. 60 с.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини у ЗДО: склад, завдання. Форми командної підтримки фахівцями ІРЦ, види наставництва.

2. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору.

3. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху.

4. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення.

5. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.

6. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

7. Психолого-педагогічний супровід дітей з розладами аутистичного спектру.

8. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку.

9. Психолого-педагогічний супровід дітей зі складними порушеннями розвитку.

10. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей. Подолання стресових і тривожних станів у дітей з ООП та у їх батьків в складних життєвих ситуаціях.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.

2. Підготувати доповідь на 5 хвилин з теми: «Техніки заземлення для дітей дошкільного віку».
4. Виписати в словник основні терміни розглянутої теми.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ДІТЕЙ З ООП У ЗАКЛАДАХ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Практичне заняття № 7

Тема 3.1. Психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей шкільного віку.

Мета. Розкрити сутність процесу психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей шкільного віку з ООП та засвоїти алгоритм проведення такої оцінки розвитку цих учнів.

Література:

1. Гречко Л. М. Психологічний супровід дітей молодшого шкільного віку з вадами психофізичного розвитку в умовах інтегрованого навчання: автореферат дисертації на здобуття канд. психол. наук. Київ, 2008.
2. Дитина з порушеннями опорно-рухового апарату в загальноосвітньому просторі. Методичні рекомендації фахівцям з організації та впровадження інклюзивної форми навчання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату: навчально-методичний посібник / Шевцов А. Г., Романенко О. В., Ханзерук Л. О., Чеботарьова О. В., за заг. наук. ред. Шевцова А. Г. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 200 с.
3. Ілляшенко Т. Д., Бастун Н. А., Сак Т. В. Діти із затримкою психічного розвитку та їх навчання: навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів. Київ: ІЗМН, 1997. 128 с.
4. Кобильченко В. В. Теоретико-методичні засади психологічного супроводу підлітків з глибокими порушеннями зору : дис. ... докт. психол. наук. Київ, 2010.
5. Кобильченко В. В. Теоретичні основи психолого-педагогічного супроводу молодших школярів з порушеннями зору: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 367 с.
6. Колупасва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
7. Лубовский В. И., Коробейников И. А., Валявко С. М. Новая концепция психологической диагностики нарушений развития. *Психологическая наука и образование*. 2016. Т. 21. № 4. С. 50–60. URL: https://psyjournals.ru/files/84755/pno_2016_n4_lubovskiy.pdf
8. Мамайчук И. И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. СПб.: Речь, 2006. 224 с.
9. Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
10. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
11. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.
12. Сак Т. В. Психологічний супровід учнів із затримкою психічного розвитку в інклюзивному класі (діагностичний напрям). *Дефектологія*. 2009. № 1 (51). С. 16–19.

13. Синева Є. П. Тифлопсихологія: підручник. Київ: Знання, 2008. 365 с.
14. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. Укладач Скрипник Т., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
15. Федоренко О. Ф. Педагогічний супровід молодших школярів зі зниженим слухом в умовах інклюзивного навчання : автореферат дис. канд. пед. наук. Київ, 2015.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Організація навчання осіб з ООП у закладах загальної середньої освіти.
2. Визначення рівня підтримки особливого школяра фахівцями ІРЦ та шкільною командою супроводу.
3. Рівні надання підтримки для дітей з ООП: світова практика з вітчизняною особливістю.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.
2. Підготувати інформацію щодо маркерів для визначення освітніх труднощів I, II, III та IV рівнів (зазначивши фізичні, інтелектуальні, функціональні, навчальні, соціоадаптивні труднощі) у вигляді таблиці.
3. Виписати в словник основні терміни розглянутої теми.

Практичне заняття № 8

Тема 3.2. Моделювання індивідуальної програми розвитку школяра з ООП (4 год.)

Мета. Засвоїти знання з моделювання індивідуальної програми розвитку та індивідуальної навчальної програми школяра з ООП.

Література:

1. Гречко Л. М. Психологічний супровід дітей молодшого шкільного віку з вадами психофізичного розвитку в умовах інтегрованого навчання: автореферат дисертації на здобуття канд. психол. наук. Київ, 2008.
2. Дитина з порушеннями опорно-рухового апарату в загальноосвітньому просторі. Методичні рекомендації фахівцям з організації та впровадження інклюзивної форми навчання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату: навчально-методичний посібник / Шевцов А. Г., Романенко О. В., Ханзерук Л. О., Чеботарьова О. В., за заг. наук. ред. Шевцова А. Г. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 200 с.
3. Ілляшенко Т. Д., Бастун Н. А., Сак Т. В. Діти із затримкою психічного розвитку та їх навчання: навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів. Київ: ІЗМН, 1997. 128 с.
4. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру: метод. посіб. / авт. кол. за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718625/1/IRC_razvorot.pdf
5. Кобильченко В. В. Теоретико-методичні засади психологічного супроводу підлітків з глибокими порушеннями зору : дис. ... докт. психол. наук. Київ, 2010.

6. Лубовский В. И., Коробейников И. А., Валявко С. М. Новая концепция психологической диагностики нарушений развития. *Психологическая наука и образование*. 2016. Т. 21. № 4. С. 50–60. URL: https://psyjournals.ru/files/84755/pno_2016_n4_lubovskiy.pdf
7. Мамайчук И. И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. СПб.: Речь, 2006. 224 с.
8. Матвеева М. П., Миронова С. П. Коррекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. 164 с.
9. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
10. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
11. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.
12. Психолого-педагогічний супровід сім'ї у роботі психолого-медико-педагогічної консультації: електронний ресурс / авт. кол.: С. І. Васильковська, Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко та ін.; за ред. А. Г. Обухівської. Київ: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 66 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/705351/1/Супровід_сімї.pdf
13. Сак Т. В. Психологічний супровід учнів із затримкою психічного розвитку в інклюзивному класі (діагностичний напрям). *Дефектологія*. 2009. № 1 (51). С. 16–19.
14. Синева Є. П. Тифлопсихологія: підручник. Київ: Знання, 2008. 365 с.
15. Скрипник Т. В. Стандарти психолого-педагогічної допомоги дітям з розладами аутичного спектра: навч.-метод. посіб. Київ : «Гнозіс», 2013. 60 с.
16. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 66 с.
17. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. Укладач Скрипник Т., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
18. Федоренко О. Ф. Педагогічний супровід молодших школярів зі зниженим слухом в умовах інклюзивного навчання : автореферат дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2015.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Індивідуальна програма розвитку учня, її структура.
2. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР учня.
3. Адаптація освітніх програм та організація розвиткового середовища.
4. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР учня.
5. Індивідуальна навчальна програма. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг школяра.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.
4. Обґрунтувати участь психолога в команді супроводу у створенні ІПР.
5. Виписати в словник основні терміни розглянутої теми.

Практичне заняття № 9

Тема 3.3. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП у закладах шкільної освіти.

Мета: Розкрити сутність психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП у закладах середньої освіти та засвоїти знання щодо особливостей даного процесу із різними нозологічними групами особливих учнів.

Література:

1. Гречко Л. М. Психологічний супровід дітей молодшого шкільного віку з вадами психофізичного розвитку в умовах інтегрованого навчання: автореферат дисертації на здобуття канд. психол. наук. Київ, 2008.
2. Дитина з порушеннями опорно-рухового апарату в загальноосвітньому просторі. Методичні рекомендації фахівцям з організації та впровадження інклюзивної форми навчання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату: навчально-методичний посібник / Шевцов А. Г., Романенко О. В., Ханзерук Л. О., Чеботарьова О. В., за заг. наук. ред. Шевцова А. Г. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 200 с.
3. Ілляшенко Т. Д., Бастун Н. А., Сак Т. В. Діти із затримкою психічного розвитку та їх навчання: навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів. Київ: ІЗМН, 1997. 128 с.
4. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру: метод. посіб. / авт. кол. за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718625/1/IRC_razvorot.pdf
5. Кобильченко В. В. Теоретико-методичні засади психологічного супроводу підлітків з глибокими порушеннями зору : дис. ... докт. психол. наук. Київ, 2010.
6. Лубовский В. И., Коробейников И. А., Валявко С. М. Новая концепция психологической диагностики нарушений развития. *Психологическая наука и образование*. 2016. Т. 21. № 4. С. 50–60. URL: https://psyjournals.ru/files/84755/pno_2016_n4_lubovskiy.pdf
7. Мамайчук И. И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. СПб.: Речь, 2006. 224 с.
8. Матвеева М. П., Миронова С. П. Коррекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. 164 с.
9. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
10. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН України від 08.06.2018. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2022).
11. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.
12. Психолого-педагогічний супровід сім'ї у роботі психолого-медико-педагогічної консультації: електронний ресурс / авт. кол.: С. І. Васильковська, Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко та ін.; за ред. А. Г. Обухівської. Київ: Український НМЦ практичної

13. Сак Т. В. Психологічний супровід учнів із затримкою психічного розвитку в інклюзивному класі (діагностичний напрям). *Дефектологія*. 2009. № 1 (51). С. 16–19.
14. Синева Є. П. Тифлопсихологія: підручник. Київ: Знання, 2008. 365 с.
15. Скрипник Т. В. Стандарти психолого-педагогічної допомоги дітям з розладами аутичного спектра: навч.-метод. посіб. Київ : «Гнозис», 2013. 60 с.
16. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 66 с.
17. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. Укладач Скрипник Т., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
18. Федоренко О. Ф. Педагогічний супровід молодших школярів зі зниженим слухом в умовах інклюзивного навчання : автореферат дис. канд. пед. наук. Київ, 2015.

Критерії оцінювання:

- відповідь на теоретичне питання 1-5 бали;
- завдання для самостійного виконання – 2,5 бали.

Теоретичні питання:

1. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини у закладі шкільної освіти: склад, завдання.
2. Психолого-педагогічний супровід учнів з порушеннями зору.
3. Психолого-педагогічний супровід учнів з порушеннями слуху.
4. Психолого-педагогічний супровід учнів з порушеннями мовлення.
5. Психолого-педагогічний супровід учнів з порушеннями опорно-рухового апарату.
6. Психолого-педагогічний супровід учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.
7. Психолого-педагогічний супровід учнів з розладами аутистичного спектру.
8. Психолого-педагогічний супровід учнів з затримкою психічного розвитку.
9. Психолого-педагогічний супровід учнів зі складними порушеннями розвитку.
10. Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з ООП в загальноосвітнє середовище. Завдання батьків як членів навчальної команди.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати теоретичні питання за рекомендованою літературою.
2. Написати есе на тему: «Напрями консультування батьків учнів з ООП спеціалістами команди супроводу».
1. Виписати в словник основні терміни розглянутої теми.